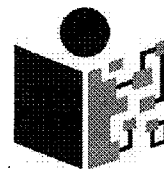

СУ "ДИМИТЪР ТАЛЕВ" - ГРАД ДОБРИЧ
Улица "Генерал Георги Попов" №16, тел.: 690-390;
e-mail: e-mail: info-800013@edu.mon.bg; dtalevdobrich@gmail.com;

УТВЪРЖДАВАМ!
ДИРЕКТОР:

/д-р Весела Панчева/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС
НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ I – V КЛАС
ЗА УЧЕБНАТА 2024 / 2025 ГОДИНА

ПРИЕТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ С ПРОТОКОЛ № 11 / 05.09.2024г.

1. Общи положения

1.1. Нормативно основание

Редът, условията и начинът на сформирването и организирането на групите за целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) в СУ „Димитър Талев” – гр. Добрич се осъществява съгласно чл. 102 от ЗПУО и държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, финансиране на институциите, както и за физическа среда и информационно и библиотечно осигуряване на детските градини и училища..

1.2. Цел на програмата

Да се регламентират условията и редът за провеждане на целодневната организация на учебния процес за учениците от I - V клас в СУ „Димитър Талев” – гр. Добрич с оглед подобряване качеството на образователно-възпитателния процес и повишаване степента на знания и компетентности у учениците.

1.3. Задачи

1.3.1. Правилното и трайно усвояване на учебния материал чрез:

- стимулиране на любознателността и стремежа към знания;
- изграждане у учениците на умения и стратегии за рационално и самостоятелно учене.

1.3.2. Създаване на условия за творческо развитие и осмисляне на свободното време на учениците.

1.3.3. Подпомагане социализацията на учениците: изграждане на умения за общуване, решаване на конфликти и социално приемливо поведение.

1.3.4. Консултации по различни предмети.

1.3.5. Уважение към личността и индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, темп на работа, потребности и интереси.

2. ИЗИСКВАНИЯ

2.1. Организация на дейностите при целодневна организация на учения ден (ЦОУД)

2.1.1. В СУ „Димитър Талев” – гр. Добрич, след съгласуване с финансиращия орган при наличие на необходимите санитарно-хигиенни условия и по желание на родителите, за учениците от I до V клас се осъществява целодневна организация на учебния ден.

2.1.2. Като част от училищното обучение, целодневна организация на учебния ден се организира в учебни години, учебни срокове, учебни седмици, учебни дни, учебни часове съгласно разпоредбите на чл.10 т.1 от ЗПУО, като налице има и двата варианта:

- по чл. 20 ал.1 т.1 от Наредба№10 от 2016г. За организация на дейностите в училищното образование

- ✓ часовете по задължителните учебни предмети се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка се организират съответно – след обяд – в групите на I в, II б, II в, III б, III в, IVб, V а, V б, V в класове.

- по чл. 20 ал.1 т.2 от Наредба№10 от 2016г. За организация на дейностите в училищното образование

- ✓ целодневна организация на учебния ден като задължителните учебни часове се съчетават с форми на самоподготовка, занимания по интереси и организиран отдых и физическа активност - в групите на ЦОУД I а, б клас; ЦОУД II а, клас; ЦОУД III а, в клас; ЦОУД IV ав клас;

2.1.3. **Брой на групите за целодневна организация на учебния ден и броя на учениците в тях**

- Броят на групите за целодневна организация на учебния ден и броя на учениците в тях се определя съгласно държавния образователен стандарт за финансиране на институциите, за определяне на броя на паралелките и групите и броя на учениците в паралелките на училищата.

- Нормативи за брой на учениците в групи за целодневна организация на учебния ден:

№ по ред	Показател	Норматив за броя на учениците и на децата в паралелка/група	
		Минимален	Максимален
1	Когато задължителните и избираемите часове се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка – след обяд	16	25
2	Когато задължителни, избираеми и самоподготовка се съчетават в смесен блок сутрин и след обяд	Съгласно нормативите за съответните паралелки	

2.1.4. **Записване и отписване на учениците за целодневна организация на учебния ден**

- Записването на учениците в групи за ЦО става въз основа на декларации (заявления), подадени от родителите/настойниците на учениците.

- Броят на записаните ученици се коригира ежемесечно при записване или отписване на нови ученици в/от групите, като промените в броя на учениците се отразяват считано от първо число на месеца следващ месеца на отписването/записването.

- Записването се извършва в началото на учебната година, в началото на втория учебен срок или при преместване на ученик от друго училище.

- Отписването се извършва ежемесечно при отпадане или преместване на ученици от училището или при заявено желание от родителя за отписване от групи за ЦО.

2.1.5. Отсъствия

- При отсъствие на ученик от часовете от блок А, В и С учителите поставят отсъствие в дневника на групата.
- За определяне на уважителните причини за отсъствие се прилага чл. 61 от Училищния правилник:
  - при представяне на медицинска бележка или документ от спортния клуб, в който членува;
  - до 3 дни в една учебна година с уведомление от родителя;
  - до 7 дни в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на писмена молба от родителя.
- За посещаване на извънучилищни форми на обучение извън училище и при липса на друга възможност, ученици, включени в целодневна организация на учебния ден, могат да отсъстват от часовете за занимания по интереси до два учебни часа през деня и до два пъти в седмицата от часовете на целодневна организация на учебния ден при подадена декларация от родител или настойник на ученика.
- За пътуващите ученици като уважително се признава и отсъствието след крайния час, след който пътуването им до къщи не може да се извърши в светлата част на денонощието и води до рискове за безопасността.
- В случаите, в които ученикът има регистрирани повече от 20% отсъствия в групи за ЦО от общия брой часове, извън случаите на отсъствие по уважителни причини, учителят подава информация до директора, с оглед предприемане на мерки за намаляване на безпричинните отсъствия.

2.2. График (седмично разписание) на часовете в групи за ЦО

2.2.1. Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психо-физическите особености и възможностите на учениците и се утвърждава от директора не по-късно от 3 дни преди започване на всеки учебен срок.

2.2.2. Часовете в групи за ЦО са с продължителността на учебни часове в съответствие с чл. 7 от Наредба № 10 за организация на дейностите в училищното образование, както следва:

- в I и II клас - тридесет и пет минути ;
- в III, IV и V клас - четиридесет минути ;

2.2.3. Времето, определено за междучасия не се включва в продължителността на часовете за отдих и физическа активност.

2.2.4. Часовете в групи за ЦО включват следните режимни моменти :

За групите в I – IV клас:

- Блок А - Обяд и организиран отдих и физическа активност - 2 часа;
- Блок В - Самоподготовка - 2 часа;
- Блок С - Занимания по интереси - 2 часа.

За групите в V клас:

- Блок А - Обяд и организиран отдих и физическа активност - 1 часа;
- Блок В - Самоподготовка - 3 часа;
- Блок С - Занимания по интереси - 2 часа.

2.2.5. Седмичното разписание на часовете при групи при целодневната организация на учебния ден се разработва по двата варианта:

- стандартен (блок А, блок В, блок С).
- комбиниран - комбинират се часовете от блок А и блок С или блок А и блок В

2.2.6. Седмичното разписание за учебна година се утвърждава със заповед на Директора до 3 дена преди началото на всеки срок.

2.3. Годишни тематични разпределения

2.3.1. Годишните тематични разпределения включват график на учебното време в съответствие със заповед на министъра на образованието и науката.

2.3.2. Годишните тематични разпределения се изготвят от учителя, утвърждават се от директора на училището и съдържат:

Дата	Учебна седмица	Тема	Брой часове	Необходими материали	Забележка
1	2	3	4	5	6

2.3.3. Между тематичните разпределения на учителите и Училищната програма за целодневна организация на учебния ден трябва да има съответствие.

2.4. Норми на преподавателска работа

2.4.1. Нормата за преподавателска работа на учителите в група за ЦО е 30 астрономически часа и е определена в Приложение №1 на Наредба №4 от 20.04.2017г. за нормиране и заплащане на труда.

2.4.2. В рамките на нормата за **преподавателска работа** лицата, заемачи учителски длъжности в ЦОУД, провеждат дейности в групите, свързани с/ със:

- самоподготовката на учениците, която включва:
  - планиране и организиране на образователно-възпитателния процес в часовете по самоподготовка на учениците;
  - подпомагане процеса на самоподготовка на учениците;
  - избор и прилагане на подходящи и ефективни методи, средства и материали при организирането и провеждането на самоподготовката на учениците;
  - обмяна на информация за преподавания учебен материал и еднаквите педагогически изисквания с учителите по предмети на съответния клас.
- организиран отход и физическа активност на учениците, който включва:
  - организиране на обедното хранене на учениците;
  - организиране на отхода и физическата активност на учениците;
  - наблюдение и оценка на различните поведенчески ситуации по време на отхода на учениците;
  - провеждане на релаксиращи беседи и разговори с учениците по въпроси и тревоги, възникнали затруднения, споделяне на проблем, възникнал конфликт и др., за успокояване на емоциите и преход към самоподготовката им.
- заниманията по интереси по чл. 13, т. 2 и чл. 20 от Наредбата за приобщаващо образование включват:
  - дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
  - изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортнотуристически дейности по проекти, програми, олимпиади и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
  - обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 5, ал. 3 от ЗПУО.
- може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор др.
- Консултации с ученици:

– насочване и съдействие за провеждане на индивидуални и групови консултации на учениците с учители специалисти;

– използване на консултациите като метод за указание, предупреждение, упътване, подпомагане, научно ръководство в процеса на работа, с оглед засилване на самостоятелността на учениците.

- диагностициране и насърчаване на постиженията на учениците – прилагане на различни форми и техники за установяване на равнищата на знания и умения с цел ефективно провеждане самоподготовката на учениците;
- индивидуална работа с напреднали и изоставащи ученици;
- търсене и прилагане на иновативни техники и методична работа;
- формиране на социални умения у учениците;
- дейности по опазване здравето и живота на учениците.

2.4.3. Извън основните дейности определени в наредбата в рамките на 8 часовия работен ден учителите изпълняват и **допълнителни дейности**:

- подготвителна работа за часовете по самоподготовка-осигуряване на необходимите материали за часовете по самоподготовка -тестове, задачи, пособия, материали, информационни справки, дидактическа и учебна литература и др; включително и консултации с учители;
- подготовка на литература, материали, пособия и инструментариум за провеждане на часовете за дейности по интереси;
- попълване на училищна документация – на хартиен и на електронен носител;
- участие в провеждането на педагогически съвети, работни групи, оперативки и др.;
- осъществяване на връзка и взаимодействие с родителите, настойниците или попечителите, вкл. участие в родителски срещи;
- планиране, организиране и провеждане на квалификационно-методическа дейност в училище, свързана с възпитателно - образователния процес извън задължителните учебни часове;
- участие в организирани квалификационни дейности и програми за повишаване на квалификацията;
- оказване на методическа помощ и консултации на новоназначени колеги;
- участие в регламентирани седмични/месечни общоучилищни мероприятия;
- координиране обмяната на добри практики между колегите;
- участие разработване на индивидуални образователни програми;
- участие в дейности по разработване на проекти по програми и/или дейности по реализирането им;
- участие в организирането и провеждането на подходящи училищни дейности, напр. „Ден на отворените врати“, за популяризиране на целодневната организация на учебния ден, ефективните практики, предизвикателствата и др.

2.4.4. В случаите, когато има заявено желание от учениците от различни групи за ЦО могат да се организират и водят от един или от няколко учители в **сборни занимания** по интереси с ученици от различни групи. В този случай, учениците, които не са включени в сборни занимания по интереси се насочват за участие към другите групи.

2.5. Общи педагогически изисквания при провеждане на организирания отход и спорт:

Заниманията на учениците в часовете за организиран отход и физическа активност се провеждат непосредствено след последния час по седмичното разписание на часовете по ООП и ИУЧ, ФУЧ в училищния стол за хранене, двора на училището, физкултурния салон, училищната игротека, помещенията за занятията на групите за ЦО – под ръководството на учителя на групата.

Ключови акценти:

- ✓ възпитателно взаимодействие;
- ✓ поведенчески потенциал;
- ✓ разтоварване на умственото напрежение;
- ✓ превенция при проява на агресия и намаляване на негативни прояви.

2.6. Общи педагогически изисквания при провеждане на часовете за самоподготовка.

Часовете за самоподготовка по Вариант 1 се провеждат непосредствено след занятията по организиран отход и физическа активност, а по Вариант 2 веднага след предмета по ЗУЧ, ИУЧ.

Те се провеждат в класните стаи по степен на трудност на учебните предмети за следващия учебен ден. Самоподготовката се ръководи от учителя и се провежда по начин, който да доведе до развитие на уменията на учениците за самостоятелно учене с оглед на изграждане индивидуален стил за възприемане, анализиране, подбор, синтезиране и използване на информацията за изпълнение на конкретни цели и в конкретни ситуации; да стимулира любознателността и стремежа към знание, толерантно взаимодействие чрез усъвършенстване на уменията за общуване и работа в екип.

В зависимост от потребностите на учениците и по предложение на учителите в групите за ЦО и класните ръководители в I–V клас, директорът утвърждава график за провеждане на консултации от преподавателите по време на самоподготовката. Консултациите се водят в стаята за самоподготовка или в свободна съседна стая.

Ключови акценти:

- ✓ задачите за самоподготовката – съобразени с индивидуалните потребности на ученика;
- ✓ самостоятелна работа на ученика, ефективно подпомагана от учителя и стимулираща развитието му;
- ✓ добра комуникация и партньорство на учителя с преподавателите от ООП и ИУЧ.

Дидактически изисквания:

- степенуване по трудност на учебните предмети /от „трудното“ към „лесното“/;
- учене в едно и също време при спазване на моментите за отход;
- фронтови метод на работа при: преглед на преподавания учебен материал, правилата, ключовите думи/ понятия;
- индивидуална работа на учениците, подпомагани от учителя с оглед самостоятелно усвояване и затвърждаване на учебното съдържание с разбиране;
- старателно и коректно написване на домашните работи /изпълнение на ученически проекти/;
- прилагане на иновативни методи, индивидуален подход, групова работа в малки групи, упражнения, свързани с логическото мислене, с развитие на паметта и въображението, с повишаване на граматическата грамотност на учениците:
- **ролеви игри** – демонстриране на определен тип отношения, нрави, език, бит и т.н.;
- **симулационни игри** – учене чрез съпреживяване /емпатия/; упражняване на практически умения въз основа на теоретичните познания;
- **метод на асоциациите** – възможност за изграждане на система на „придвижване“ по учебния материал въз основа на изучените термини;
- **кубиране** – разясняване на една тема от различни гледни точки /IV клас/;
- **инсърт** – система за ефективно четене с разбиране чрез отбелязване;
- **рефлексия/ самооценяване**;
- **мозъчна атака** – решаване на нови проблеми чрез прилагане на оригинални решения;

2.7. Педагогически изисквания при провеждане на занимания по интереси:

Заниманията по интереси се организират с цел мотивиране на учениците и родителите им за участие в целодневната организация на работния ден и могат да включват занимания, които не са свързани пряко с часовете по ООП, ИУЧ, ФУЧ. Ученици, включени в извънучилищни дейности /спортни клубове, езикови школи, музикални школи и т.н./, могат да бъдат освобождавани от часовете за занимания по интереси или организиран отход и физическа активност в групите за ЦДО в дните на провеждането им, за което се изисква декларация от родител.

Заниманията по интереси се организират в следните направления:

1. Наука
2. Изкуства
3. Образователни и занимателни игри
4. Музика и танци

Ключови акценти:

- ✓ с насоченост към развитие на ключови компетенции по Европейската референтна рамка и изпълнение на училищния план по Националната програма за повишаване на грамотността на учениците;
- ✓ подпомагане и допълване на обучението чрез занимателни игри и дейности;
- ✓ различни са от училищните клубни и кръжочни дейности;
- ✓ създаване на емоционална и творческа среда за отмора от пряка учебна дейност.

3. Очаквани резултати:

- ✓ Усъвършенстване на ЦО на учебния ден като успешен модел за модернизиране и оптимизиране на обучението и възпитанието в духа на съвременните европейски тенденции.
- ✓ Повишаване на резултатите от образователно-възпитателния процес
- ✓ Създаване на собствен стил на учене и трайни навици за планиране на учебното и извънучебното време у учениците.
- ✓ Подпомагане на семейството чрез целодневен обхват на децата в работното време на родителите им.
- ✓ Осигуряване на подходяща среда и условия за учебни занимания, спорт, отход и стимулиране на творческото развитие на учениците.

Учениците на целодневна организация на учебния ден не могат да се взимат от училище преди приключване на часовете за самоподготовка и довеждани след занятията за самоподготовка.

След приключване на учебните часове, извеждането на учениците от групите за целодневна организация на учебния ден се осъществява от учител до входа.

Учениците от I - V клас имат право да тръгват сами от училище само след писмена декларация от страна на родителите.